

Behandelwijzer chemo - immunotherapie

Deze folder geeft u informatie over behandelwijzer chemo - immunotherapie. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Belangrijke informatie

Telefoonnummers:

Bij vragen en/of klachten met betrekking tot de behandeling kunt u een oncologieverpleegkundige bereiken.

Van maandag tot en met vrijdag van 08.30 -17.00 uur:	Dagbehandeling Goes Dagbehandeling Vlissingen	088 125 45 10 088 125 52 73
Buiten kantooruren, avond, nacht en weekend:	Afdeling G Oncologie: U hoeft NIET eerst de huisartsenpost te raadplegen!	088 125 44 57
Wanneer u een afspraak wilt afzeggen of verzetten, kunt u bellen met de kuurplanner:	Goes Vlissingen	088 125 40 71 088 125 50 69

Ook buiten kantooruren moet u bellen naar de oncologieverpleegkundige/het ziekenhuis bij:

- koorts (38.5 °C of hoger);
- koude rillingen;
- aanhoudende misselijkheid;
- aanhoudend braken of diarree, of wanneer dit samen gaat.

Voor vragen omtrent afspraken, recepten en dergelijke graag tijdens kantooruren bellen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Kanker en chemo- immunotherapie
3. Afdeling en dagbehandeling
4. Hygiënische maatregelen voor thuis
5. Verschillende disciplines
6. Bijwerkingen en adviezen
7. Tips en meer informatie
8. Voorkomen van huidschade bij chemotherapie via infuus
9. Informatie over uw kuur
10. Bijlagen

1. Inleiding

In deze behandelwijzer vindt u specifieke informatie over de behandeling met chemo- en/of immunotherapie, waar u met uw behandelend specialist (arts of verpleegkundig specialist) over heeft gesproken. Tevens vindt u informatie over de betrokken disciplines en afdelingen.

Schriftelijke informatie over de behandeling

De kuurplanner (doktersassistente van de oncoloog of hematoloog) zorgt voor de planning van de behandeling en geeft u schriftelijke informatie mee. Deze informatiefolder wordt aangemaakt met behulp van informatie via een landelijke organisatie (IKNL). Het is aan te bevelen om de informatie te lezen voordat u een gesprek heeft met de oncologieverpleegkundige of verpleegkundig specialist.

Thuismedicatie

Er is een recept gestuurd naar uw eigen apotheek voor medicijnen die nodig zijn om naast de behandeling te gebruiken. Wilt u indien mogelijk deze medicijnen ophalen bij uw apotheek voor de afspraak met de oncologieverpleegkundige?

Behandeling in tabletvorm

In sommige gevallen bestaat de behandeling uit chemo- of immunotherapie in tabletvorm. In de bijlage vindt u informatie over de werkwijze van apotheek Scheldezoom die deze medicijnen aan u levert.

Informatie over lastmeter

De diagnose kanker kan een grote impact op u en uw naaste(n) hebben. U kunt veranderingen ervaren op lichamelijk, emotioneel, sociaal, praktisch en/of spiritueel gebied. Het is goed om deze veranderingen met de oncologieverpleegkundige of uw behandelend arts of verpleegkundig specialist te bespreken. Een ondersteuning hierbij is het invullen van de lastmeter (zie bijlage).

De lastmeter bestaat uit een thermometer en een vragenlijst. De thermometer bestaat uit een schaal van nul tot tien, waarbij nul helemaal geen last is en tien extreem veel last. Door middel van een streepje te zetten bij een cijfer op de thermometer kunt u de last aangeven die u ervaart. Daarnaast willen we u vragen om de vragenlijst in te vullen, die verschillende onderwerpen belicht.

Het is belangrijk dat u de lastmeter zelf invult, het gaat immers om uw beleving en de last die u ervaart. Door het gebruik van de lastmeter kunnen eventuele veranderingen in kaart worden gebracht en bespreekbaar worden gemaakt. Hierdoor krijgen we beter zicht op hoe het met u gaat. Met de uitkomsten van de lastmeter kunt u het advies krijgen om ondersteuning van een andere zorgverlener te krijgen, bijvoorbeeld een geestelijk verzorger of psycholoog. Ook kan een revalidatieprogramma hulp of ondersteuning bieden. U kunt zelf om deze ondersteuning vragen.

Wilt u alstublieft de lastmeter invullen en meenemen naar het gesprek met de oncologieverpleegkundige of verpleegkundig specialist? Bij voorbaat dank.

2. Kanker en chemotherapie/immunotherapie

Wat is kanker?

Kanker is een ongecontroleerde deling van lichaamscellen. De cellen kunnen niet meer stoppen met delen en groeien in omliggende weefsels. Soms zaaien ze uit naar andere delen van het lichaam. Kanker kan bijna overal in het lichaam ontstaan. Er zijn meer dan honderd verschillende soorten kanker. De soort wordt bepaald door de plaats in het lichaam waar de ziekte ontstaat. Elke vorm van kanker is een andere ziekte, met eigen kenmerken als het gaat om klachten, behandelmethoden en kansen op genezing.

Chemotherapie

Chemotherapie is de behandeling van kanker met medicijnen, zogenoemde cytostatica, die de celdeling remmen. Na toediening komen cytostatica in het bloed terecht. Via het bloed kunnen zij de kankercellen in het lichaam bereiken. Meestal wordt een combinatie van verschillende medicijnen gegeven. Cytostatica hebben niet alleen invloed op kankercellen, maar ook op gezonde cellen in het lichaam zoals slijmvliescellen en bloedcellen. De bijwerkingen die hierdoor kunnen ontstaan, herstellen zich gelukkig vaak in de rustperiode van de kuur.

Immunotherapie

Immunotherapie is een behandeling die een afweerreactie tegen kankercellen stimuleert. Deze behandeling versterkt of verandert uw eigen afweersysteem, zodat het de kankercellen beter kan doden. Immunotherapie heet ook wel immuuntherapie. De behandeling werkt niet direct in op de tumor, zoals bijvoorbeeld chemotherapie, maar is gericht op het afweersysteem zelf. Dit is uniek aan immunotherapie.

Doelgerichte therapie

Doelgerichte therapie is een behandeling met medicijnen die de celdeling van kankercellen remmen of kankercellen doden. Doelgerichte therapie wordt ook wel 'targeted therapy' genoemd. De werking van doelgerichte therapie verschilt per medicijn. De werking hangt af van het doel waarop het medicijn is gericht. Doelgerichte medicijnen kunnen werken aan de buitenkant of aan de binnenkant van een cel. Doelgerichte therapie grijpt aan op specifieke eigenschappen van kankercellen of hun omgeving. Doelgerichte therapie brengt daardoor meestal minder schade toe aan gezonde cellen dan bijvoorbeeld chemotherapie. En geeft mede hierdoor meestal minder bijwerkingen. Meestal krijgen patiënten doelgerichte therapie in combinatie met een andere therapie.

3. Afdeling/dagbehandeling

De behandeling die u krijgt vindt plaats op de dagbehandeling van Adrz (Goes, Vlissingen) of op de verpleegafdeling G in Goes.

U krijgt de kuur op de dagbehandeling als de behandeling minder dan acht uur duurt. Hier vinden diverse behandelingen plaats, zoals chemotherapie, bloedtransfusies en het toedienen van verschillende medicijnen via een infuus.

Het kan zijn dat u niet altijd dezelfde verpleegkundige treft tijdens de behandeling; dit komt omdat zij werken op verschillende locaties en op de verpleegafdeling. De behandelingen worden schriftelijk vastgelegd en er vindt regelmatig overleg plaats tussen de betreffende verpleegkundigen, zodat zij op de hoogte zijn van uw situatie.

De dagbehandeling in Goes is geopend van maandag tot en met vrijdag tijdens kantoortijden. De dagbehandeling in Vlissingen is geopend van maandag tot en met donderdag. In het weekend en op feestdagen zijn de dagbehandelingen gesloten.

U krijgt de kuur op de verpleegafdeling G in Goes als de behandeling langer dan acht uur duurt. Als de cytostatica aan de infuuspaal hangt, mag u niet van de afdeling af. Wel mag u over de afdeling lopen tot de klapdeuren. U mag weer van de afdeling af op het moment dat de cytostatica is toegediend en u alleen nog spoelvloeistof of andere medicijnen via het infuus krijgt.

Voor elke nieuwe kuur is bloedonderzoek nodig en krijgt u een afspraak bij uw behandelend specialist. De afspraken hiervoor krijgt u van de kuurplanner op de polikliniek.

Op de dagbehandeling is er geen ruimte voor bezoekers. Alleen bij uw eerste behandeling kan er iemand van uw naasten aanwezig zijn bij het opstarten van de behandeling.

4. Hygiënische maatregelen voor thuis

In de dagen na een behandeling met chemotherapie verlaten resten van de chemotherapie het lichaam. Dat gebeurt bijvoorbeeld via ontlasting, urine, braaksel.

- Het advies is om de volgende hygiënische maatregelen in acht te nemen, tot een aantal dagen na de kuur (hoeveel dagen kunt u lezen in de specifieke kuurinformatie):
- Indien u thuis twee toiletten heeft, reserveer, zo mogelijk, één toilet, gedurende de periode dat de uitscheidingsproducten besmet zijn.
- Voordat u het toilet doorspoelt, eerst de deksel sluiten en dan twee keer spoelen. Gebruik hierbij niet de waterbesparende knop.
- Mannen worden geadviseerd zittend te urineren om spatten te voorkomen.
- Maak het toilet regelmatig schoon met een PH-neutrale zeepoplossing, bijvoorbeeld vloeibare zeep of allesreiniger.
- Is er braaksel, urine of ontlasting op uw kleding gekomen, spoel deze dan in de wasmachine met een voorwasprogramma en was het dan op een normaal programma.
- Trek handschoenen aan indien bovenstaande zich voordoet.

5. Verschillende disciplines

Oncologieverpleegkundige

De oncologieverpleegkundige is een verpleegkundige die zich heeft gespecialiseerd in het voorlichten, begeleiden, adviseren en instrueren van patiënten met kanker. Zij kan u ondersteuning bieden op lichamelijk, psychisch of sociaal gebied. In geval van vragen en/of problemen kan zij samen met u zoeken naar een oplossing. Daarnaast geeft zij u adviezen om eventuele symptomen en ongemakken door de ziekte en/of behandeling te voorkomen, te behandelen of u te leren ermee om te gaan.

U krijgt voordat u start met de behandeling een afspraak met de oncologieverpleegkundige. De informatie over uw behandeling die u van uw arts heeft gekregen, kan tijdens dit gesprek herhaald, verduidelijkt en aangevuld worden. Mocht u op een later tijdstip nogmaals behoefte hebben aan een gesprek dan kunt u dit aangeven bij de oncologieverpleegkundige.

Diëtiste

Goede voeding is belangrijk voor iedereen, maar tijdens een behandeling is het zaak extra alert te zijn op wat u eet en drinkt. Voordat u start met de behandeling neemt de oncologieverpleegkundige een screeningslijst met u door om uw voedingstoestand te beoordelen. Mocht hieruit blijken dat uw voedingstoestand extra aandacht behoeft dan verwijst de oncologieverpleegkundige u door naar de diëtiste. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als u in de afgelopen periode ongewenst een aantal kilo's bent afgevallen. Als u zelf vragen heeft over voeding kunt u doorverwezen worden naar een diëtiste. Als u hier behoefte aan heeft dan kunt u dit aangeven bij de oncologieverpleegkundige.

Als u doorverwezen bent naar de diëtiste bezoekt zij u indien mogelijk als u voor behandeling in het ziekenhuis bent. Het kan ook zijn dat de diëtiste telefonisch contact opneemt. In een eerste gesprek vraagt de diëtiste u wat uw klachten, eetgewoonten en persoonlijke omstandigheden zijn. Op basis van deze informatie maakt de diëtiste in overleg met u een persoonlijk behandelplan. Dit kan bestaan uit het aanpassen van uw huidige eetgewoonten. Soms is aanvullende voeding wenselijk. Vaak komt de diëtiste tijdens een volgende behandeling nogmaals langs om met u te bespreken welke uitwerking de aanpassingen hebben.

Geestelijk verzorger

Wellicht wilt u eens praten over wat er allemaal op u afkomt. De geestelijk verzorgers kunnen uw gesprekspartner zijn ongeacht uw geloof of levensovertuiging. Als u behoefte heeft aan contact met de geestelijk verzorger kunt u dit aangeven bij de oncologieverpleegkundige.

6. Bijwerkingen en adviezen

Vermoeidheid, verminderde energie en lusteloosheid

Wellicht merkt u dat u tijdens deze behandeling minder energie heeft, sneller vermoeid raakt en emotioneel kunt zijn. Houd hier rekening mee in uw dagelijks leven. Neem voldoende tijd om te rusten, bijvoorbeeld elke middag een uurtje. Het is echter belangrijk in beweging te blijven, om uw conditie zo veel mogelijk op peil te houden. U kunt zelf in beweging blijven, maar u kunt ook sporten onder deskundige begeleiding van bijvoorbeeld een (oncologie-)fysiotherapeut, een revalidatiearts of een sportarts. Individueel of in groepsverband, bijvoorbeeld bij een sportclub of sportschool bij u in de buurt. U vindt een zorgverlener bij u in de buurt via www.verwijsgidskanker.nl (zoekterm: fysio).

Als de behandeling achter de rug is, neemt de vermoeidheid meestal geleidelijk af, maar kan ook langer aanhouden. Tijdens en na uw behandeling zou u, om de kwaliteit van uw leven te verbeteren en klachten als vermoeidheid af te laten nemen, deel kunnen nemen aan een revalidatieprogramma (www.verwijsgidskanker.nl, zoekterm: revalidatie).

Misschien heeft u behoefte aan extra hulp thuis. Mogelijk kan dat in de eigen familie- of vriendenkring worden geregeld. Zo niet, dan kunt u een vraag voor hulp indienen bij het zorgloket van uw gemeente.

Huidproblemen

Sommige mensen krijgen last van een droge huid en/of dat de huid een beetje verkleurt. Smeer de huid daarom regelmatig in met een vette crème. Als u plotseling last van uitslag krijgt, moet u uw arts waarschuwen. Uw huid kan gevoeliger zijn dan normaal en sneller verbranden in de zon. Vermijd daarom overmatig zonlicht. Gebruik een zonnebrandcrème met hoge factor.

Invloed op de seksualiteit

Veel vragen gaan over intiem contact, zoals het knuffelen of het geven van een zoen. Zover men weet, leidt dit niet tot schadelijke effecten. U hoeft zoenen, intimiteit en lichamelijk contact niet te mijden. Als gevolg van de bijwerkingen kunnen de seksuele gevoelens verminderd zijn. Door de medicijnen kan de vagina droger worden of kunnen erectieproblemen ontstaan. Aarzel niet problemen op dit gebied te bespreken met uw arts of oncologieverpleegkundige. Het is niet bekend of, en in welke mate cytostatica opgenomen worden in het sperma of het slijmvlies van de vagina. Gebruik daarom, gedurende de risicoperiode, bij seksueel contact een condoom.

Invloed op menstruatie

Cytostatica kunnen veranderingen teweegbrengen in het patroon van de menstruatie. Afhankelijk van de toegediende cytostatica kan de menstruatie onregelmatiger worden of geheel verdwijnen. Bloedingen kunnen ook heviger worden. In sommige gevallen blijft de menstruatie voortaan geheel uit. Het kan zijn dat u vervroegd in de overgang komt en overgangsklachten krijgt.

Invloed op de vruchtbaarheid

Zowel bij mannen als bij vrouwen kan chemotherapie de vruchtbaarheid aantasten. Bij sommige mensen herstelt de vruchtbaarheid zich weer, bij anderen is de onvruchtbaarheid blijvend. Of u hiermee te maken krijgt, kunt u het beste met uw specialist bespreken. Bespreek met hem uw eventuele kinderwens. Tijdens de behandeling en een bepaalde periode erna is het af te raden zwanger te worden of een kind te verwekken. Overleg met uw arts welk voorbehoedsmiddel voor u geschikt is. De betrouwbaarheid van een anticonceptiepil kan door braken of diarree verminderen.

7. Tips en meer informatie

Paracetamol

U mag gerust paracetamol gebruiken als pijnstilling. Paracetamol kan uw temperatuur verlagen. Wanneer u denkt koorts te hebben, is het verstandig uw temperatuur te meten vóór u de paracetamol inneemt. Heeft u koorts? Neem eerst contact op met het ziekenhuis.

Grieprik

U kunt in aanmerking komen voor de grieprik. Informeer in september/oktober bij uw arts of oncologieverpleegkundige of het in uw geval verstandig is om wel of juist niet de grieprik te nemen.

Bloedsuikerwaardes

Uw bloedsuikerwaardes kunnen stijgen wanneer u Dexamethason moet gebruiken. Dit is van belang voor mensen met diabetes. Neem voor vragen contact op met uw diabetesverpleegkundige, de oncologieverpleegkundige of vraag begeleiding van de diabetesverpleegkundige in het ziekenhuis tijdens uw behandeling.

Hoofdhuidkoeling

Bij een aantal chemokuren kunnen wij hoofdhuidkoeling aanbieden. Hierbij wordt uw hoofdhuid gekoeld tijdens de kuur om haarverlies zoveel mogelijk te voorkomen/beperken. Voor meer info en adviezen zie: www.geefhaareenkans.nl en www.hoofdhuidkoeling.nl. U kunt overleggen met uw oncologieverpleegkundige of u in aanmerking kunt komen voor de hoofdhuidkoeling.

Workshop Look Good Feel Better

Adrz biedt vier keer per jaar de workshop Look Good Feel Better aan. Look Good Feel Better geeft op een positieve manier praktische informatie en advies over uiterlijke verzorging bij kanker. Meer informatie vindt u op de website www.lookgoodfeelbetter.nl. U kunt zich aanmelden bij de oncologieverpleegkundigen.

Psychosociale begeleiding thuis

U kunt in aanmerking komen voor psychosociale begeleiding bij u thuis door een oncologieverpleegkundige. Verschillende zorgverzekeringen vergoeden deze gesprekken. Meer informatie vindt u op de website van Care for Cancer.

Reiskosten

U kunt reiskosten voor het vervoer naar het ziekenhuis tijdens uw behandeling declareren bij uw zorgverzekeraar. Ongeveer de eerste honderd euro is voor eigen rekening. U kunt meer informatie en een declaratieformulier opvragen bij uw zorgverzekering.

www.kanker.nl

U kunt op de website www.kanker.nl betrouwbare informatie en ervaringen vinden over uw ziekte en de behandeling. De website www.verwijsgidskanker.nl helpt u bij het vinden van hulpverleners voor ondersteunende behandeling en begeleiding bij kanker. Op ieder moment na de diagnose.

8. Voorkomen van huidschade bij chemotherapie via infuus

Wij willen u hierbij informeren over het (zoveel mogelijk) voorkomen van huidschade bij toediening van chemotherapie via het infuus. Het is onmogelijk om alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om vragen die u na het lezen nog heeft, te stellen aan uw arts of oncologieverpleegkundige.

Doel van behandeling

Uw behandeling met chemotherapie omvat één of meer geneesmiddelen (cytostatica). Deze geneesmiddelen worden via een ader toegediend, maar kunnen onbedoeld buiten de ader in het omliggend weefsel terechtkomen en mogelijke huidschade veroorzaken. Deze complicatie wordt een 'extravasatie' genoemd. De verpleegkundigen die werken op de dagbehandeling oncologie zijn opgeleid om de cytostatica via een infuus toe te dienen en weten ook welke risico's dit kan hebben. Zij zullen ook diverse voorzorgsmaatregelen nemen om de kans op huidschade zoveel mogelijk te voorkomen. Om de kans op deze complicatie te voorkomen en om uw behandeling in maximale veiligheid te laten verlopen, is uw bijdrage hierbij van groot belang.

Voorzorgsmaatregelen

U kunt de volgende voorzorgsmaatregelen nemen om huidschade zoveel mogelijk te voorkomen:

- Draag bij elke medicijntoediening losse kleding die geen hinder geeft voor het plaatsen van een infuusnaald (geen strakke of opgerolde mouwen die kunnen hinderen).
- Beweeg tijdens de toediening zo weinig mogelijk aan de kant waar het infuus zit.
- Ga naar het toilet voordat u met de behandeling start.
- Als u tijdens de chemotherapie toch naar het toilet moet, vraag dan aan de verpleegkundige waar u op moet letten.
- De verpleegkundige plakt dan zo nodig een extra pleister op het slangetje van het infuus om rechtstreekse trekkracht op de katheter of naald te voorkomen. Voorkom zoveel mogelijk dat de slang van het infuus aan uw stoel of bed blijft haken.

Waarschuw onmiddellijk de oncologieverpleegkundige als één of meer van de volgende verschijnselen bij de start of tijdens uw behandeling optreden:

- Pijn (kan brandend of stekend zijn) of elk abnormaal gevoel rondom het infuus.
- Zwelling, roodheid, verharding rondom het infuus.
- Als de pleister bij het infuus, of de extra pleister op het slangetje van het is losgekomen, of wanneer het slangetje toch trekt op het infuus.

Waarschuw ook de oncologieverpleegkundige als u thuis één of meerdere van de bovenstaande klachten in de eerstvolgende 24 uur na de toediening ervaart of tijdens een toediening thuis via een draagbaar infuuspompje. Hoe sneller u ons op de hoogte brengt, hoe minder ernstig de gevolgen voor u kunnen zijn.

Heeft u nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij de oncologieverpleegkundige.

9. Informatie over uw kuur

10. Bijlagen

Voorkomen voedselvergiftiging

Om een voedselvergiftiging te voorkomen is het belangrijk dat uw eten niet besmet is of wordt met ziekmakende bacteriën. Met name tijdens de behandeling tegen kanker moet u goed op de voedselveiligheid letten, want u bent dan extra kwetsbaar voor een voedselvergiftiging.

Tips om een voedselvergiftiging te voorkomen

- Was uw handen regelmatig. Doe dit voordat u eten klaarmaakt, na het aanraken van rauw vlees en rauwe groente en voor het eten.
- Was uw handen na ieder toiletbezoek en na het aanraken van (huis)dieren.
- Gebruik schoon keukengerei.
- Spoel de snijplank en het mes waarmee rauw vlees is gesneden af met heet water.
- Vervang vaatdoekjes elke dag.
- Vervang handdoeken en theedoeken regelmatig.
- Was vaatdoekjes op minimaal 60°C in de (vaat)wasmachine.
- Hang natte doeken uit zodat ze kunnen drogen.
- Gebruik keukenpapier voor hele vieze oppervlakten.
- Gebruik liever geen afwasspons, daar blijven te veel bacteriën in zitten. Kies in plaats daarvan voor een staalspons of afwasborstel.
- Was groente en fruit grondig onder stromend water.
- Houd rauw en klaargemaakt eten apart. Gebruik snijplanken, messen en ander keukengerei die in aanraking zijn geweest met rauw eten niet meer voor ander eten.

Meer informatie over voedselveiligheid

www.voedingscentrum.nl (zoektermen: veilig eten, bewaarwijzer)

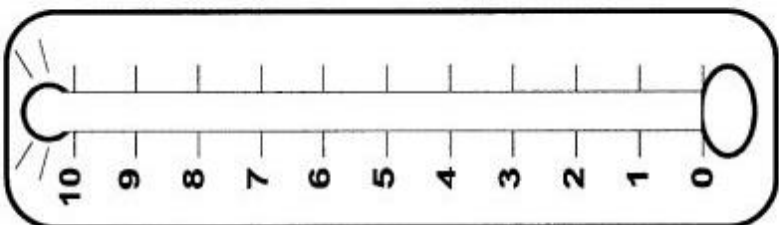
De Lastmeter

Invuldatum: ..... - ..... - ..... (dag-maand-jaar)

Hoeveel last hebt u van problemen, klachten, zorgen?

Vul eerst onderstaande thermometer in. Omcirkel het nummer op onderstaande thermometer dat het best samenvat hoeveel last u de afgelopen week (inclusief vandaag) hebt gehad op lichamenlijk, emotioneel, sociaal en praktisch gebied.

Thermometer

10 = extreem veel last

0 = helemaal geen last

Probleemlijst

Wilt u voor onderstaande gebieden aangeven of u de afgelopen week (inclusief vandaag) hier moeite mee hebt gehad of problemen bij hebt ervaren. Wilt u elke vraag beantwoorden?

Ja Nee

Praktische problemen

- zorg voor kinderen
- wonen / huisvesting
- huishouden
- vervoer
- werk / school / studie
- financiën
- verzekering

Gezins- / sociale problemen

- omgang met partner
- omgang met kinderen
- omgang met familie / vrienden

Emotionele problemen

- greep hebben op emoties
- herinneren van dingen
- zelfvertrouwen
- angsten
- neerslachtigheid / somberheid
- spanning
- eenzaamheid
- concentratie
- schuldgevoel
- controleverlies

Religieuze/spirituele problemen

- zin van het leven / levensbeschouwing
- vertrouwen in God / geloof

Lichamelijke problemen

- uiterlijk
- veranderde urine – uitscheiding
- verstopping / obstipatie
- diarree
- eten
- opgezwollen gevoel
- koorts
- mondslimvlies
- misselijkheid
- droge, verstopte neus
- pijn
- seksualiteit
- droge, jeukerige huid
- slaap
- benauwdheid
- duizeligheid
- praten
- smaakvermogen
- veranderingen in gewicht
- tintelingen in handen / voeten

- wassen / aankleden
- dagelijkse bezigheden
- moeheid
- conditie
- spierkracht

Andere problemen

Zou u met een deskundige willen praten over uw problemen?

ja misschien nee